

DEĞİŞİMİN YÜZYILI YÜZYILIN DEĞİŞİMİ

CHP ve TÜRKİYE'DE DEĞİŞİM

Cumhuriyet devrimimiz ve lideri Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün devrimci, dönüştürücü karakterini esas alan büyük bir meydan okumayı hedefliyoruz.

Cumhuriyetimizin yeni yüzyılında yeni bir siyaset anlayışını yerleştirmek, toplumsal birlikteliği en üst düzeye çıkarmak, krizlerin değil çözümlerin konuşulduğu bir süreci örgütlemek için yola çıkıyoruz.

Bu yeni siyaset, halkımızın doğrudan kendini bulacağı, özgür iradesiyle ülkemizin geleceğine yön vereceği büyük bir azim ve kararlılığı ortaya çıkaracaktır. Biz halkı siyasetin öznesi yaparak siyasetin ağırlık merkezini değiştireceğiz. Bu yeni yaklaşımı tarihi bir sorumluluk olarak görüyoruz.

Siyasetin içinde bulunduğu kısırdöngüyü kıracağız. Topluma dayatılan her türlü siyasal ve sosyolojik müdahaleye son vereceğiz. Özgür ve eşit yurttaşlığın kendi kaderine el koyacağı bir düzeni inşa edeceğiz. Cumhuriyet devrimimiz ve lideri Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün devrimci, dönüştürücü karakterini esas alan büyük bir meydan okumayı hedefliyoruz.

Görevimiz cumhuriyetimizin ikinci yüzyılında tüm yurttaşlarımızın Cumhuriyetin sağladığı tüm olanaklardan eşit yararlanacakları özgür, adil, demokratik bir ortamı sağlamaktır.

Ülkemizin kaderini değiştiren nice devrime imza atan bir siyasi irade bunu yine yapacak güce ve kudrete sahiptir. Daha önce başardık, yine başaracağız.

Ülkemizi dünyanın en ileri medeniyetlerinin ayrılmaz bir parçası yapacağız. Halkını en ileri koşullarda yaşatacak bir siyaseti mümkün kılacağız.

En büyük dönüşümler en büyük kırılmaların yaşandığı dönemlerde gerçekleşir. Tarihin böyle bir anındayız. Bu bilinçle, yeni yüzyılda yeni bir siyaset için yeni yaklaşımlarla yol alacağız. Bu süreçte isteyen herkesin siyaset yapacağı demokratik kanalları açacağız. İsteyen herkesin konuşacağı özgür ortamları var edeceğiz. Hakça rekabet koşullarıyla ve emekle üreten herkesin, hep birlikte zenginleştiği ekonomik yapıyı yaşama geçireceğiz. Halka rağmen değil, her adımını halkla birlikte atan dinamik, yenilikçi, katılımcı bir politik ortamın öznesi ve öncüsü olacağız. Partimiz özelinde parti içi demokrasiyi tavizsiz uygulayacak, partimizin yerelden merkeze tıkanmış olan tüm kanallarını açacağız.

Kendi kabuğuna çekilmiş milyonlar ülkenin kaderini değiştirmek için umut ile yan yana gelecek. Memleket sevdasını ve direncini asla kaybetmeyen milyonlarca insanımızla, omuz omuza ilk yüzyılımızı aşacak büyük dönüşümlere imza atacağız.

İnanıyoruz ki, yeni bir düzen hayali kuran herkesi seferber edecek büyük bir hedef konulduğunda kararlı ve adanmış milyonlar sadece ülkenin değil, bölgemizin ve dünyanın dahi kaderini değiştirecektir. Daha önce bunu başarmış olan halkımız aynı iradeyi ortaya koyacak birikim ve cesarete sahiptir. Biz işte bu iradeyi en güçlü ve en kapsamlı biçimde örgütlemek için yola çıkıyoruz.

Ülkemizin kaderini değiştiren nice devrime imza atan bir siyasi irade bunu yine yapacak güce ve kudrete sahiptir. Daha önce başardık, yine başaracağız.

NEREDEYİZ?

Bu hedefleri gerçekleştirmek için öncelikle bugün içinde bulunduğumuz durumu doğru tahlil etmek zorundayız.

Toplumsal talep ve ihtiyaçların aksine Partimizin yönetimi, yenilginin nedenlerini ciddiyle araştırıp yeni bir yol haritası çizmedi. Alınan sonuca farklı bahaneler üretti ve yenilginin siyasi sorumluluğunu üstlenmedi.

Cumhuriyetin 100'üncü yılında ülkeyi yönetecek Cumhurbaşkanı ve tüm kadroları belirleyecek olan bir seçimi geride bıraktık. Bizlere yüklediği tarihsel sorumluluk ve taşıdığı siyasi önemi çok yüksek olan bu seçimleri kaybettik. Seçim öncesi Türkiye'de oluşan büyük umut ve değişim inancı, hızla derin bir hayal kırıklığına dönüştü. Bu ağır travmaya rağmen, hiçbir şey olmamış gibi yola devam edilmeye çalışılması, üzgün, kaygılı ve özeleştiri isteyen herkesin beklentileriyle taban tabana zıttı. Toplumsal talep ve ihtiyaçların aksine Partimizin yönetimi, yenilginin nedenlerini ciddiyle araştırıp yeni bir yol haritası çizmedi. Alınan sonuca farklı bahaneler üretti ve yenilginin siyasi sorumluluğunu üstlenmedi. Parti içi iktidarı korumaya odaklandı. Güven duygusunu yitiren seçmenimiz partimizi, hatta siyaset kurumunu terk edecek kadar yoğun bir duygusal kopuşa

sürüklendi. Parti yönetimi, bu durumu tespit etmek ve onarmaya yönelik adımlar atmak yerine bu kırılmayı görmezden gelmeyi tercih etti.

Oysa seçimler, yaşanan çoklu krizlerin sorumlusu olan 21 yıllık AKP iktidarı büyük bir umut ve çekim merkezi olduğu için kaybedilmedi. Seçimler, muhalefet güçleri tek tek veya birlikte yeterince güven vermediği için kaybedildi. Seçimden bir yıl önceki anketlerde Erdoğan'a oy vermeme eğilimi yüzde 60'lara varmışken seçimi Erdoğan yüzde 52 ile kazandı. Üstüne üstlük, çeşitli ittifak deneyimleriyle girilen son üç seçimdeki yüzde 52 - 48 iktidar/ muhalefet dengesi de değişmedi. Partimiz ise ittifak partileriyle birlikte girdiği milletvekili seçiminde bir kez daha yüzde 25 oranını aşamadı. Hatta, 600 sandalyeli parlamentoda, bir önceki seçimlerde kazandığımız milletvekili sayısının da altında kalarak, partimizi temsil edecek salt 130 milletvekilimiz meclise girebildi.

NEREYE ULAŞMAK İSTİYORUZ?

Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılının başında aydınlanma devriminin ateşini yeniden yakmaya hazırız. Büyük Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün işaret ettiği çağdaş uygarlık düzeyinin üzerine çıkmaya, özgür, adil, zengin, demokratik, tam bağımsız ve güçlü bir Türkiye yaratmaya kararlıyız.

Bugün içinde bulunduğumuz tablo bize tarihi bir sorumluluk yüklüyor. 2023 seçimlerinde ittifak kapsamında cumhurbaşkanı adayımıza oy veren 25 milyonun yıkılan umutlarını, inancını, güven duygusunu yeniden inşa etmek zorundayız. Oyunu alamadığımız 27,5 milyonu da iktidar iddiamızın parçası haline getirmeliyiz. Partimizin ve kadrolarımızın temel sorumluluğu her 4 kişiden 3'ünün oyunu alamadığımız gerçeği ile yüzleşmek, üzerimizdeki yüzde 25'lik görünmez cam tavanı tuzla buz etmektir.

Aynı sözleri söyleyerek, aynı yoldan giderek, aynı liderlik tarzıyla, aynı yönetim anlayışıyla bunu başaramayız. Sözümüzü de yolumuzu da liderlik anlayışımızı da yönetim anlayışımızı da kökten değiştirmeliyiz; değiştireceğiz.

Partimizin tarihsel mirasının verdiği gücün ve sosyal demokrasinin evrensel ilkelerinin gösterdiği yönün bilincindeyiz. Yeni bir lider, kadro, örgüt, program ve siyaset yapma tarzını kapsayacak topyekûn bir değişimi hedefliyoruz. Topluma umut veren Cumhuriyet Halk Partisi'ni yaratmak tarihsel sorumluluğumuzdur.

ÜLKEMİZ NE DURUMDA?

20 yılı geçen AKP iktidarında demokrasimiz büyük yara aldı, toplum kutuplaştırıldı, özgürlükler sınırlandırıldı. Güçleri tek elde toplayan Cumhurbaşkanlığı Sistemiyle, Meclis işlevsizleştirildi, denge denetleme ortadan kaldırıldı. Çağdaş toplumun en önemli güvencesi yargı bağımsızlığı ayaklar altına alındı. Medya grupları, kamu imkanlarıyla iktidara yakın sermaye tarafından ele geçirildi. Basın özgürlüğü, dolayısıyla vatandaşın tarafsız ve doğru habere ulaşma imkanı yok edildi. Üniversitelerin özgürlükleri tümünden ortadan kaldırılarak akademik dünya çökertildi.

Bu gelişmeler, toplumun üretken katmanlarında güven bunalımı yarattı. Kamunun kaynaklarını ahbap-çavuş ilişkileri ile ranttan yana dağıtan siyasi yaklaşım ülkemizin verimli yatırım ve üretim kapasitelerini eritti. Sanayi yapımızda, merkez ülkelerin çevreye dayattığı, düşük katma değerli, emek yoğun ve çevre kirletic nitelikte üretim anlayışı hakim kılındı. İnşaat başta olmak üzere belirli alt sektörlerle dayanan, sürdürülebilirlik ve kapsayıcılıktan uzak bir sınai büyüme, istihdamda arzu edilen artışların gerçekleşmemesine neden oldu. Yaratılan yetersiz istihdam ise milyonlarca insanı ekonomik sömürü ve güvencesizliğin kısılcığında bıraktı. Gençler geleceklerini kaybettiklerine dair umutsuzluğa itildiler.

“
İzlenen
makroekonomik
politikalar
sonucunda
ülkenin tüm
üretici güçlerinin
kuşaklar boyu,
emek emek
biriktirdiği
uluslararası
rezervler yok
edildi.

Ekonomi bilimi ile çatışan, rasyonellikten ve en önemlisi ekonomik kalkınmanın ihtiyaçlarını karşılamaktan uzak para politikaları sonucunda halk enflasyon, döviz kuru ve faiz sarmalında yoksullaştırıldı. Gerçek enflasyonun üç haneli rakamlara ulaşması işsiz ve dar gelirli, sendikasızlığa ve asgari ücrete mahkum edilmiş milyonların felaketi oldu. Türkiye'nin en önemli yeraltı, yerüstü varlıkları, doğası ve yaban hayatı gözden çıkartılarak yabancılara peşkeş çekildi. Sermayenin çıkarlarına teslim edildi. Dünyada tarımın başladığı bu verimli topraklar, gıda enflasyonunda maalesef dünyanın ilk beşi arasındadır. Sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenebilme sadece küçük bir azınlığın kullanabildiği bir hakka dönüştü.

Geçim krizi ile eş zamanlı gündemden güne derinleşen ve öğrencileri, hayata yeni atılan gençleri, mavi – gri – beyaz yakalı tüm çalışanları, orta sınıfı etkisi altına alan bir barınma krizi yaratıldı. Tasarruflarla ev satın almak imkansızlaşmıştır. Kiralar ödenemez hale geldi. Bir ev, bir araba sahibi olabilmek ne çalışırken ne emeklilikle ulaşılabilecek hedefler olmaktan çıktı. Yurttaşlar, ihtiyaçlar hiyerarşisinin en alt basamaklarına mahkum edildiler. Çağı yakalayan, herkesin eşit imkanlarla erişeceği eğitim imkanları iktidar partisinin ideolojik tercihleri ile yıkıldı.

İzlenen makroekonomik politikalar sonucunda ülkenin tüm üretici güçlerinin kuşaklar boyu, emek emek biriktirdiği uluslararası rezervler yok edildi. Dış sermayeye muhtaç ekonomik yaklaşım sonucunda makroekonomik ve finansal sürdürülebilirlik göstergeleri bozuldu. Daha da vahimi, ülkemizin ekonomik ve siyasi bağımsızlığı ipotek altına alındı.

Ülkemiz yanlış politikalar sonucunda Avrupa'nın sığınmacı deposu haline getirildi. İnsan hayatı üzerinden yapılan pazarlıklarla şehirlerimiz gettolaşmaya başladı. Güvenlik ve kayıt dışı çalışma sorunları önemli ölçüde arttı. Sığınmacı sorunuyla ülkemizin itibarı düşürüldü. Var olan toplumsal barış ile insan hakları sorunları ve ekonomik krizin yükü giderek ağırlaştı.

Sosyal devlete yönelik ihtiyaç ve talebin karşılanmaması halinde aşırı sağ partiler tarafından "ötekilere" yıkılan sorumluluk, dünyada yeni politik krizlere yol açtı. AKP yönetimi ise küresel ekonomik ve politik dönüşümde ülkemizi dünyadaki çözüm arayışının bir parçası olarak konumlandırmadı. Aksine kendisi bu düzenin bir bileşeni olmayı tercih etti. Sığınmacı sorunu başta olmak üzere birçok alanda bağımsızlık ve egemenlik ilkeleri zedelendi. Devletimizin birikimi ve kültürü tüm alanlarda olduğu gibi dış politikada da terk edildi.

Küresel ölçekte yaşanan büyük değişimler iktidar tarafından ıskalandı. Dönüşen üretim ilişkileri, dünyada yaşanan şiddet, terör, göç hareketleri ve sosyal adaletsizliğe yönelik çözüm arayışları doğru tahlil edilmedi. Çok kutuplu bir düzene geçişle birlikte jeopolitik çatışmalar yeniden alevlendi. Pandemilerin sıklaşacağı ve iklim krizinin yol açacağı insani yıkımlara dair tespitler ıskalandı. Üretim tarzlarında meydana gelecek değişim üretim ilişkilerini ve üretici güçleri etkiledi. Sermaye birikim süreçlerinin tıkanıdığı her dönem üretim biçimlerini değiştirme zorunluluğu ortaya çıkmış, böyle dönemlerin sonucunda eskiyen modeller parçalanmış ve yeni yapıların doğmasına neden olmuştur. Bugün de bir kez daha değişim dinamiği küresel boyutta hissedilmektedir. Türkiye ise böyle bir döneme dünyayı okumaktan, Cumhuriyet birikimlerini ve ulusal çıkarları koruyacak tedbirleri almaktan yoksun bir iktidar döneminde yakalandı.

ÜLKEMİZİ NEREYE ULAŞTIRMAK İSTİYORUZ?

Tek adam rejiminin dayattığı ve beslendiği, toplumu ayrıştıran, farklılıklarından yararlanarak birbirinden uzaklaştıran ve kutuplaştıran siyaset anlayışını reddediyoruz. "Biz ve onlar" ayrışmasını, etnik, mezhepsel ve toplumsal kutuplaşmayı kabul etmiyoruz. Tüm toplumsal kesimlerin yaşam, eşitlik, emek, barınma, beslenme ve örgütlenme hakkını birlikte savunuyoruz. Tüm farklılıkları kucaklıyor, toplumun tüm yoksullarına, işsizlerine, güvencesizlerine birlikte sahip çıkıyoruz. Hepsinin talep ve umutlarını ortak hedeflerimiz olarak benimsiyoruz. Toplumu dikine kesen ve ayrıştıran siyaseti reddediyor, toplumun her kesimine dokunan yatay siyaset anlayışını savunuyor ve sahipleniyoruz.

Çoğulculuğu önemsiyoruz. Hiçbir toplum kesiminin, hiçbir fikrin siyasi arenadan dışlanmamasını sağlayacak bir siyasi ortam ve özgürlükler zeminini oluşturacağız. Halkın tercihlerinin ve haklı taleplerinin siyasi temsile en etkin şekilde yansıdığı güçlü bir parlamentoyu ve kuvvetler ayrılığını kuracağız. Yargı bağımsızlığını tesis edecek hukuk devletini kuracağız. Bu hedef ezilenlerin, güvencesizlerin, dezavantajlı grupların koruyucu kalkanı ve

“
Türkiye'nin
kapsamlı
bir üretim
dönüşümü ile
nitelikli istihdam
yaratarak
hep birlikte
zenginleşeceğimiz
bir ekonomik
yapıyı
kuracağız.”

toplumsal barışın anahtarıdır. Hem de sürdürülebilir kalkınmanın, güçlü bir ekonominin, yatırım yapılabilir bir ülkenin ortak teminatıdır.

Sosyal devlet ilkesi olmaksızın, planlamayı piyasanın görünmez eline bırakan yaklaşımlar iflas etti. Bu zamanda merkezi kapitalist ülkelerde dahi kamu politikaları devreye sokulmaktadır. Son çeyrek yüzyılını kaybetmiş olan ülkemizin, kamucu bir anlayışa dayanan hızlı ve adil bir kalkınma sürecine duyduğu ihtiyaç açıktır.

Bu hedefle, Türkiye ekonomisini yeniden ayağa kaldıracak, her düzeyde sürdürülebilir ve kapsayıcı bir üretim sürecini stratejik olarak planlayacak ve yaşama geçireceğiz. Türkiye'nin kapsamlı bir üretim dönüşümü ile nitelikli istihdam yaratarak hep birlikte zenginleşeceğimiz bir ekonomik yapıyı kuracağız. Sanayinin yeşil, dijital ve dayanıklılık dönüşümü ile sürdürülebilir kalkınmanın kaldırıcı olmasını sağlayacağız.

Sosyal yardımları içeren ve onunla sınırlı olmayan aktif sosyal politika uygulamaları ile ekonomik ve sosyal hakların tümünü güvence altına alacağız. Hak temelli bir kalkınmanın güvencesi olan sosyal devleti kuracağız.

Üretim baskısıyla iş cinayetlerinin giderek arttığı, grev yasaklarının tırmandığı bir dönemde, işçi sınıfının sorunlarına odaklanmak önceliğimiz olacak. Sendikal hakları genişletecek, grev ve gösteri yasaklarına son verecek, örgütlü bir toplumu teşvik edeceğiz.

Doğru bir kamusal altyapı seferberliği, planlama, örgütlenme ve nitelikli bir destekleme politikasıyla tarımı hızla ayağa kaldıracacağız. Tarıma dayalı sanayiinin ülkeye dengeli biçimde yayılması ve gençlerin tarıma özendirilmesiyle tarım, Anadolu'nun yeniden yeşermesinin ve üretmesinin en önemli araçlarından biri olacak.

Siyaset üstü baktığımız savunma sanayimizde devam eden projeleri akamete uğratmayarak, yerli rekabeti tesis ederek yeni projelerle savunma sanayimizi geliştireceğiz.

Ekonominin tüm sektörleri için benzer bir stratejik planlama ve buna koşut uygulamalarla Türkiye'nin kalkınma hikayesini yeniden yazacağız.

Eğitim hakkına ulaşılmasının önündeki engelleri, hakkaniyet ve fırsat eşitliği temelinde gidereceğiz. Herkes için ulaşılabilir, nitelikli, eşit, parasız, laik, bilimsel ve sorgulayıcı bir eğitim düzeni kuracağız.

**Sessizliği değil daha fazla konuşmayı,
dikte etmeyi değil tartışmayı esas alan bir perspektifle
hareket etme gerekliliği açıktır.**

Yeşil, dijital, ekonomik ve jeopolitik dönüşüm dinamiklerini yakalayıp ülkemizi küresel bölüşümde dünyanın ucuz emek gücü deposu olmaktan çıkartacağız. Ülkemizi nitelikli istihdamla, katma değerli üretimle, hep birlikte zenginleştirdiğimiz kapsayıcı ve sürdürülebilir kalkınmanın küresel öncülerinden olacağımız bir konuma taşıyacağız.

Toplumsal cinsiyet eşitliğini hayata geçirerek, kadına yönelik her tür şiddetle etkin bir şekilde mücadele edeceğiz.

Yeni yüzyılımızda çözmemiz gereken temel sorunlarımızdan biri, temelde bir demokrasi meselesi olarak gördüğümüz, birbirinden farklı veçheleri bulunan Kürt sorunudur. Bu sorunun bütüncül bir yaklaşım gerektiren çözümü en başta ülkemiz için hedeflediğimiz çağdaş demokratik değerlerde barınmaktadır. Sessizliği değil daha fazla konuşmayı, dikte etmeyi değil tartışmayı esas alan bir perspektifle hareket etme gerekliliği açıktır. Halk iradesini hiçe sayan, yurttaşların bir kısmının yerel yöneticileri belirleme hakkını elinden alan kayyum uygulamalarına karşı en net ve sert tavrı takınacağız.

Ülkemiz 1980'li yıllardan beri Kürt meselesiyle silahlı terör sorunu kısıncında ağır bedeller ödemektedir. Ülkemizde şehit cenazesinin gitmediği, ateşin düşmediği coğrafya kalmamıştır. Hedefimiz çocuklarını kaybetmiş ailelerimizin acılarını istismar eden zihniyete karşı o acıları dindirmek, bir ailenin dahi evine ateşin düşmeyeceği iklimi yaratmaktır. Bunun yolu da ülkemizi bu terör ikliminden sonsuza dek çıkarmak üzere bir toplumsal ve siyasal mutabakat sağlamaktır.

Bu sorunun bütüncül çözümü siyasal ve hak temelli yaklaşımların yanı sıra bölgelerarası ekonomik eşitsizliğin giderilmesini gözeten kamu ve özel yatırım planlarını da içermektedir.

Böylesine bütüncül bir çerçeve ihtiyacı gözetildiğinde, açıktır ki Türkiye Büyük Millet Meclisi, Kürt sorununun çözüm iradesinin ortaya çıkarılacağı en yüce mercidir. Silahlı çatışma ve terörün sonlandırılması dâhil olmak üzere Kürt meselesinin tüm yönleriyle

çözümü konusunda kapsamlı bir ulusal yol haritası TBMM bünyesinde temsil edilen tüm siyasi partilerin katılımıyla kurulacak Toplumsal Mutabakat Komisyonu'nda oluşturulmalıdır. Başta PKK ve FETÖ olmak üzere, tüm terör örgütleriyle etkin ve tavizsiz şekilde yurtiçi ve yurtdışında mevcut tüm imkanları kullanarak mücadele edeceğiz.

15 Temmuz Darbe Girişimi sonrası Türk Silahlı Kuvvetleri'nin etkinliğini azaltan komuta yapısı değişiklikleri, Deniz Kuvvetleri ile Sahil Güvenlik Komutanlığı'nın; Kara Kuvvetleri ile Jandarma Genel Komutanlığı'nın bağının kopartılması, askeri okulların kapatılması, askeri sağlık sistemi ile askeri yargı sisteminin kaldırılması gibi konularda ilgili tüm tarafların görüşü alınarak düzeltici adımlarla TSK'nın daha güçlü şekilde yapılanmasını sağlayacağız.

Dış politika çerçevemiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün "yurtta sulh, cihanda sulh" ilkesine dayanarak dünyada barışın, bölgemizde istikrarın, ülkemizde tam demokrasinin, güvenliğin ve kalkınmanın inşası, korunması ve güçlendirilmesine odaklanacaktır. Dış politikamız ulusal çıkarlarımızı koruma hedefiyle yürütülecektir. Tüm ülkelerle kuracağımız uluslararası ilişkilerimiz kişisel ilişkilere değil, diplomasi bürokrasimizin deneyimine dayanan eşitler arası bir anlayışla sürdürülecektir.

HEDEFİMİZ

PARTİMİZDE VE ÜLKEMİZDE DEĞİŞİM!

Güçlü ve umut veren gerçek bir değişim için partinin lideri, kadroları, yönetim biçimi, örgüt yapısı, siyaset yapma tarzı ve söylemi, program ve tüzüğü yenilenmelidir.

Ülkemiz için ortaya koyduğumuz tüm bu hedefleri gerçekleştirmenin, halkımızın sorunlarını çözebilmenin, yüzleri güldürmenin, gençler için umut olabilmenin yolunun Partimizin iktidar olmasından geçtiğine inanıyoruz. Bunun yolu da CHP'nin kendi içindeki değişimindedir.

Bu kararlılık ve inançla Cumhuriyet Halk Partisi'nin değişim, dönüşüm ve yenilenme yolculuğuna çıktık. Bu yolculuğu partililerimizle ve gelecekte kaygı duyan yurttaşlarımızla birlikte inşa edecek, ortak akıl ve emekle tamamlayacağız.

Nasıl bir değişim?

Değişim yaklaşımı indirgemeci değil kapsayıcı olmalıdır, ayrıştırıcı değil birleştirici olmalıdır. Sadece kişiye, kişilere, tüzüğe, programa odaklı değil; hepsini birden kapsayacak bir büyük yaklaşıma ihtiyaç vardır. Bu anlayış, partimizin Genel Başkanına veya Genel Başkanımızın eski çalışma arkadaşlarına haksızlık yapıldığı endişelerini bertaraf edecektir. Bu anlayış aynı zamanda, değişimin yazılı metinlerin değişikliği ile sınırlı olacağı kaygısını da ortadan kaldıracaktır.

Güçlü ve umut veren bir değişim için partinin lideri, kadroları, yönetim biçimi, örgüt yapısı, siyaset yapma tarzı ve söylemi, program ve tüzüğü yenilenmelidir. Partinin seçilmiş kurullarına işlevlerini geri kazandıran ve onları güçlendiren düzenlemeler hayata geçirilmelidir. Öncelikle, tüzükteki yetki ve sorumlulukları bazen aşan, bazen aşındıran yönetim anlayışı toptan terk edilmelidir.

Değişimle ülkede demokrasi ve özgürlüklerin baş savunucusu olan partimizin içinde de demokrasi, demokratik değerler ve fikir özgürlüğü hakim kılınmalıdır.

Değişim vakit kaybetmeksizin başlamalıdır. İçinde bulunulan kongreler süreci, mümkün olan en kısa zamanda Olağan Kurultay'ın da yapılmasıyla tamamlanmalıdır. Partinin yeni kadrolarıyla bulacağı taze kan ve yeni söylemin yaratacağı heyecan yerel seçimlerin itici gücüne dönüşmelidir. Yaklaşmakta olan yerel seçimlerin önemi ortadadır. Değişimin yaratacağı moral ve umut, kazanmanın en büyük güvencesi olacaktır. Bugün yitirildiği konuşulan siyasi ve toplumsal ittifak kapasitesi böylece geri kazanılacaktır.

Değişimle birlikte partiye kitlesel bir yönelim ve yoğun üye katılımları öngörülmelidir. Bu, korkulması, endişe edilmesi, tedbir alınması değil özgüvenle ve etkin yönetilmesi gereken olumlu bir süreçtir.

Parti yönetimi, değişim sürecini tüzüğün bazı maddelerinin değiştirilmesi ve parti programının basit ve yalın bir dille yazılması olarak tanımlamaktadır. Tüzükte ve programda daha demokratik ve olumlu yönde yapılacak tüm değişikliklere katkı vermek kararlılığımızdır. Ancak, seçim ya da kurultayların baskısı altında sağlıklı, sakin, objektif bir yapısal dönüşümün koşullarını yakalamanın olanaksız olduğu gerçeğinin de bilincindeyiz. Bu nedenle, bu temel metinlerdeki kapsamlı değişimin geniş bir tartışma ortamında gerçekleşmesi güvence altına alınmalıdır. Hem teorik hem örgütsel katkılarla gerçekleştirilecek tüzük ve program kurultayları, yerel seçim takviminden hemen sonra, 2024 yılı içinde gerçekleştirilmelidir.

Hangi fikri kaynaklarla değişim?

Parti içi kurumların, karar ve yönetim organlarının işlevsiz kılınması, siyasal yetki ve sorumluluğu olmayan danışmanlık kurumunun partinin kurumsal yapısının yerine geçmesi, partimizi bir bütün olarak etkisiz ve işlevsiz hale getirerek zayıflatmıştır. Cumhuriyet Halk Partisi'nin, şartlar ve gerekçeler ne olursa olsun kayıt dışı siyasete teslim olması kabul edilemez. Kurumsal yönetim ve iş yapma biçimi, güçlü kurumsallaşma başarısının ön koşuludur. CHP tüm kurul ve organlarıyla diri, canlı ve güçlü olmak zorundadır.

Bugünün iş yapma biçimi aynı zamanda siyasetleşme sorununu da ortaya çıkarmaktadır. Partimiz kendi ideolojisi ve hedefleri doğrultusunda siyaset yapmak yerine, siyasi sorumluluğu olmayan atanmışların ya da liderin anlık algı ve düşünceleriyle ilerleyen dağınık bir görüntü vermektedir. Bu dağınık görüntü, seçmen gözünde partinin ülkeyi yönetebilme kapasitesine dair güveni zedelemektedir. Bu durum aynı zamanda parti kadrolarının kendilerini siyaset dışı hissetmelerine yol açmaktadır.

Kurucu değerlerimizi temsil eden Atatürk İlkeleri ve Altıok Programına bağlılığımız tarihsel birikimimize duyduğumuz saygının ifadesi olduğu gibi, özgüvenli siyasetin temeli, geleceğimize ışık tutan bir rehber ve doğru yolu gösteren pusulamızdır.

Partimiz kiminle duracağına, kimin karşısında, kimin yanında duracağına değil; öncelikle nerede duracağına karar vermeli ve kendini doğru tarif etmelidir. AKP'nin bazen kimlik, bazen mezhep siyasetiyle geçmiş travmaları hatırlatarak, fay hatlarının üzerinde tepinerek uyguladığı propaganda, ancak özgüveni yüksek ve nerede duracağını tarif etmiş Cumhuriyet Halk Partisi'nin ortaya koyacağı cesur politikalarla yıkılabilir.

Kurucu değerlerimizi temsil eden Atatürk İlkeleri ve Altıok Programına bağlılığımız tarihsel birikimimize duyduğumuz saygının

ifadesi olduğu gibi özgüvenli siyasetin temeli, geleceğimize ışık tutan bir rehber ve doğru yolu gösteren pusulamızdır. Bu ilkeler, her türlü politikanın oluşturulması ve tutumumuzun belirlenmesinin temel dayanağı olacaktır.

Bütün ulusal ve uluslararası politikalarımızda Atatürk'ün tam bağımsızlık ilkesi kararlarımızın mihenk taşıdır.

Dünya'da otoriter popülist rejimler güçlenmektedir. Özellikle ülkemizde Tek Adam Rejimi ile egemenlik millettten alınıp Saray'a verilmişken, **Cumhuriyetçilik** yeni dönemin demokrasi, özgürlük, eşitlik, adalet inancının en güçlü siyasal alt yapısıdır. Cumhuriyetçilik ilkeli siyaset demektir. Kısa vadeli taleplere ve çıkar gruplarının baskılarına teslim olmamaktır. Toplumun uzun vadeli çıkarlarında ısrarcı olan siyasettir.

Dünyada etnik, dinsel-mezhepsel çatışmalar tahrik edilmektedir. Ülkemizde de bizzat iktidar eliyle toplumu bu ekseninde bölme girişimleri yaygınlaşmıştır. Çağdaş bilimsel eğitimi yok eden uygulamalar, aklın egemen olduğu yeni bir kuşakla geleceği yakalama fırsatını tehdit etmektedir. Buna karşı **Laiklik**; din ve vicdan özgürlüğünün, çağdaşlaşmanın, toplumsal barışın en önemli güvencesidir.

Emperyalizmin, küresel güçlerin, yerli yabancı çıkar gruplarının ekonomik, siyasal ve kültürel olarak hegemonya kurma çabaları yeni biçimleriyle yüzyılımızda da devam etmektedir. Küresel hegemonyaya karşı **Milliyetçilik**, ekonomik, siyasal, kültürel anlamda tam bağımsızlık davamızın en önemli dayanağıdır. Milli ekonomiden yabancı sermaye ile ilişkilere, maden ve enerji politikalarından dış politikaya her alanda politik söylemimizi kurarken bu ilke temel çıkış noktamız olmalıdır. Milliyetçilik milli kaynakların imtiyazlı çıkar gruplarına aktarılmasına karşı kamu yararını savunmaktır. Aynı zamanda Atatürk Milliyetçiliği etnik bir temele dayanmayan, ayırım olmaksızın tüm toplumu "vatanseverlik" duygusu çatısı altında birleştiren yurtsever milliyetçilik olup, toplumsal barışımızın da güvencesidir.

Gelir ve servet eşitsizliği toplumda büyük yarılmalara neden olmuş, halk içinde derin bir sınıfsal uçurum oluşmuştur. Eğitimde, sağlıkta eşitsizlik, bölgesel dengesizlikler, fırsat eşitliğinin olmaması, kır ve kent yoksulluğu, orta sınıfın erimesi, toplumsal barışı ve sosyal adaleti temelinden sarsmıştır. Bütün bu risk ve eşitsizlikleri önlemenin yolu **Halkçılık** ilkesi çerçevesinde yeni üretim ve bölüşüm modelleri yaratmaktan geçer.

Pandemiden sonra bir kere daha, ekonomik ve toplumsal dengesizliklere karşı kamucu müdahalelerin büyük bir ihtiyaç olduğu net olarak ortaya çıkmıştır. Sınıfsal, toplumsal eşitsizlikleri gidermeye yönelik kamucu politikalar, **Devletçilik** ilkesinin günümüzde güçlü bir şekilde gündemde olacağını göstermektedir. Devletçilik, sosyal adaleti sağlayacak güçlü sosyal devleti oluşturmanın ve kalkınmanın güvencesi olacak üretim dönüşümlerini yaratmanın tek yoludur. Kalkınmacı devletçilik kamu yararını merkezine alır. Verimli ve güvenceli istihdamı hedefler. Üretimde yeşil dönüşümü, teknolojiye eşit erişim ve yaygın kullanımını garanti eden bir yaklaşımı benimser.

Çok boyutlu bir değişim ve dönüşüm çağındayız. Dördüncü Sanayi Devrimi üretimden bölüşüme, iş yapma biçimlerinden yaşam tarzına

her alanda hızlı ve köklü dönüşümlere yol açmaktadır. Kentler, yaşam alanları, üretim ilişkileri, eğitim ve sağlığın biçimi, onlara ulaşma imkânları gibi birçok alanda yeni bir bakış açısına ihtiyaç olacaktır. Aynı şekilde örgütlenme biçimleri, siyasal sistemin yeni dönemde demokratik biçimde nasıl kurgulanacağı gibi bir dizi sorun siyasetin merkezinde yer alacaktır. **Devrimcilik** ilkesi, Atatürk devrimlerini sürdürme kararlılığının yanında bütün bu dönüşüme çağdaş bilim ve akıl süzgecinden doğru çözümleri bulmanın anahtarı olacaktır. Dünyada, ülkede, toplumda, partide yani hayatın her alanında devrimci bir yaklaşım, çağı yakalamanın temel düsturu olacaktır.

Sosyal demokrasinin evrensel ilkeleri, doğayla, çevreyle uyumlu, eşitlikçi, özgürlükçü, dayanışma ilkeleri etrafında bir yaşamı öngören politikalarımızın temeli olacaktır. Eşitsizliklerin, doğa kıyımının, haksız rekabetin ideolojik temeli olan neoliberalizm veya başka kılıf altında ortaya konan neoliberal politikalar terk edilmelidir. Çözüm sosyal demokrasi ve altı ok programının kalkınmacı devletçilik, sosyal devlet ve halkçılık ilkelerinin kapsayıcı ve çağdaş yorumundadır.

Sosyal demokrasinin evrensel ilkeleri, doğayla, çevreyle uyumlu, eşitlikçi, özgürlükçü, dayanışma ilkeleri etrafında bir yaşamı öngören politikalarımızın temeli olacaktır.

Bu ideolojik netlik, siyasal ve sosyal ittifaklara engel teşkil etmez. İttifak siyaseti, ittifak kuranların birbirine dönüştüğü, benzediği siyaset olmamalıdır. Tersine birbirine benzemeyen partilerin kendi kimliklerini koruyarak ortak hedef etrafında birleşmeleri, verimli bir ittifakın en önemli şartıdır.

Biz partimizi emeğin ve tercihini üretimden yana kullananların siyasi temsilcisi kabul ediyoruz.

İttifaklar parti vicdanında karşılık bulacak şekilde tasarlanmalıdır. Örneğin, partimizin seçilecek sıralarından 39 milletvekilinin başka partilere verilmesi parti vicdanında, parti tarihinde unutulmayacak bir hasar bırakmıştır. Bu süreç hiçbir parti içi müzakereye, üzerinde uzlaşmış bir iç hukuka, objektif ölçme-değerlendirme kriterlerine dayanmaksızın ve parti içi denetime kapalı olarak yürütülmüştür. Aynı şekilde partiler arası imzalanan protokollere dair seçilmiş kurulları bilgilendirmelerin dahi yapılmadığı süreçler işletilmiştir. Bu ölçüde yetki kullanıp, sorumluluk üstlenmeyen bir yönetim tarzı kabul edilemez.

Partinin ana politikalarında paradigma değişikliği yaratacak, tarihsel veya başka esaslı tereddütler oluşturabilecek politikalar koşullar ne olursa olsun siyasi kurullarda müzakere edilerek belirlenmelidir. Bu, yukarıda bahsettiğimiz ilkeli ve kurumsal siyaset yapmanın bir gereğidir. Politika böyle belirlendiğinde, bütün boyutlarıyla ele alınıp önceden hazırlık yapılır. Parti örgütünde tüm kadroların sahiplenmesiyle siyasi kararlar kişisel temenni veya hedeflerin ötesine taşınır, toplumsallaştıracak gerekli kurumsal ve örgütsel çerçeveye oluşur.

Hangi toplumsal tabanla değişim?

Biz partimizi emeğin ve tercihini üretimden yana kullananların siyasi temsilcisi kabul ediyoruz. Partimiz rantla değil hakça rekabet ortamında üretmek gelir yaratmayı hedefleyen ve bu yönde emek veren tüm üretici güçlerin haklarını savunmalıdır. Beyaz/mavi/gri yakalı çalışanların, KOBİ'lerin, çiftçilerin, girişimcilerin daha adil bir gelir düzeyine ulaşma, emeğinin karşılığını alma, onurlu ve saygın birer fert olarak yaşama hakkını toptan savunmalıdır. Emekçilerin daha az çalışma hakkını, ulaşamama hakkını, tatil hakkını savunmalıdır. Aynı zamanda partimiz, teknolojik gelişmelerin yarattığı artı değer, zaman ve kaynak tasarrufu üzerinde işçi ve emekçinin hakkını gözetmelidir. Partimiz, günlük ve haftalık çalışma saatlerinin kısaltılmasını savunmalıdır.

Cumhuriyet Halk Partisi, bundan böyle emeği ve hakça rekabet koşullarında üretmeyi seçen tüm üreticileri etkileyen yeni gelişmelere kayıtsız kalmamalıdır. Sağ ve sol kavramının 18'inci yüzyıla ait olduğunu ve 21'inci yüzyılın sorunlarını çözemeyeceğini iddia eden yaklaşımı kesin bir dille reddediyoruz. 21'inci yüzyılda emekçilerin, güvencesizlerin, yoksulların, dezavantajlı grupların artan ve ağırlaşan sorunlarına sol / sosyal demokrat kimlikte bir partinin cesur ve kararlı politikalarının çare üretebileceğini ve umut olabileceğini biliyoruz.

Soma'da, Ermenek'te, Zonguldak'ta, Amasra'daki iş cinayetleri, motokuryelerin mahkum edildiği güvencesizlik, sendikal haklarını kullanmak isteyen işçilerin iş akitlerine son verilmesi 21'inci yüzyılda

emeğe ve emek sömürsüne soldan yaklaşmanın önemine dair sadece birkaç örnektir.

İş cinayetlerine, işçilerin örgütlenme ve sendikalaşma haklarına yönelen tehditlere, grev yasaklarına karşı tutum almak ve toplumu bu mücadele etrafında örgütlemek sol / sosyal demokrat siyasetin temel sorumluluğudur. Güçlü bir sosyal demokrat siyasi duruşun sendikal hareketlere, güçlü sendikaların da sol siyasete yapacağı katkı bugün mahrum olduğumuz bir sinerjidir.

Sosyal demokrat siyaset, tüm toplumsal tabanlı hak mücadeleleri ve örgütlü güçleriyle etkileşim, dayanışma ve yardımlaşma halinde olmalıdır.

Akbelen'den Cerattepe'ye, Yırca'dan Kaz Dağları'na sağlıklı yaşam hakkını savunan hem yerel hem örgütlü çevre mücadeleleriyle dayanışmak, desteklemek, büyütmek ve bu hareketlerin siyasetimize yapacağı katkının önünü açmak hedefimizdir.

Sosyal demokrat siyaset, tüm toplumsal tabanlı hak mücadeleleri ve örgütlü güçleriyle etkileşim, dayanışma ve yardımlaşma halinde olmalıdır.

Bir yandan sürdürülebilir kalkınma ilkelerine dayanan bir ekonomik düzen, bir yandan da vatandaşlarımızın ve gelecek nesillerin sağlıklı çevrede yaşama hakkı savunulmalıdır. İnsanı doğanın bir parçası görerek çevre sorunlarına çözümler üretilmelidir.

Derelerimizin daha temiz akması, her vatandaşımızın musluğundan temiz su içmesi, balıkçılarımızın sağlıklı balık tutması, temiz denizlerimizde turizm yapılması, tarımsal üretimimizin temiz topraklarımız ve korunmuş su kaynaklarımız ile sürdürülebilir hale gelmesi, rant uğruna yaşanan eko-kırımın engellenmesi hedeflenmelidir.

Dünyada yaşanan yeşil dönüşümün ve enerji dönüşümünün ülkemizde de hızla yaşanması kaçınılmazdır. Bu süreçte politikalar ülkemizi başka ülkelerin pazarı haline getirmeden, yerli ve milli üretime önem verme hedefiyle tasarlanmalıdır. Tüm yatırımların sağlıklı çevre hakkı da dahil olmak üzere tüm ekonomik ve sosyal haklara etkisini değerlendiren süreçler işletilerek, yatırımların kamu yararı gözetmesi güvence altına alınmalıdır.

İklim krizi ile mücadelede uluslararası ticarete yeni kurallar tanımlanmaktadır. İhracatımızın yarıya yakınını Avrupa Birliği'ne yapan bir ülke olarak, AB'nin ortaya koyduğu "yeşil mutabakat" ve "Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması" ile sanayicilerimizin zarar görmemesi adına üretimde yeşil dönüşümü güçlü şekilde desteklenmelidir.

Küresel ısınma sonucu yaşanan iklim krizi günümüzün en kritik ve yok edici krizlerinin başında gelmektedir. İklim krizi ile mücadelede, sera gazı emisyonlarımızı azaltırken aynı zamanda iklim değişikliğine uyuma da odaklanılmalıdır. Türkiye'nin en örgütlü güçlerinden biri de kadın hareketidir. Bugüne dek çok sayıda kazanım elde ederken, kadınların varlığına, haklarına ve özgürlüğüne yönelik sayısız saldırı girişimine de karşı koymayı başardı. Bugün içinde bulunduğumuz süreçte, kadınları ikinci sınıf insan haline getirmeye çalışanların, mevcut iktidardan güç ve destek alarak saldırıların dozajını artırdığı ortadadır. İstanbul Sözleşmesi'nden hukuksuz çekilme kararından güç alanların artık yeni hedefleri vardır: 6284 sayılı kanun, çocukların cinsel sömürü ve istismara uğramasını engellemek için imzalanan Lanzarote Sözleşmesi, Medeni Kanun ve nihayetinde de Anayasa'da yer alan kadın-erkek eşitliği.

Türkiye'ye dayatılan bu karanlığa karşı omuz omuza, yüksek sesle ve elimizde Cumhuriyet meşalesiyle yürüyeceğiz.

Kadınlar hayatın her alanında ve elbette partimizde eşit temsil edilmelidir. Kadınların siyasetteki varlığını sayılara indirgeyen, dış halkalara hapseden değil; kadınları siyasetin merkezine taşıyacak bir yapı kurulmalıdır.

Gençler bahanelere sığınan ya da sözü dolandıran değil; samimi, net ve çözüm üreten bir siyaset beklemektedir.

Toplumsal kazanımlar ve hakların korunması için toplumsal muhalefet ile siyasi partilerin birlikte mücadelesinin kıymeti, atılacak her adımda yol gösterici olmalıdır. Sokağın, meydanların sesiyle, parlamento kürsüsünün sesi değil ayrıştırmak, güçlü bir şekilde bütünleştirilmelidir. Bu birliktelik, sokağa çıkmaktan imtina etmeyen, hak aramaktan çekinmeyen, siyaseti kürsülere indirgemeyen, mücadeleyi dört duvar arasına hapsedemeyen bir anlayışla mümkün olacaktır.

Bu doğrultuda, kadın mücadelesinin siyasi partilerden dışlanmaması, aksine bu kuvvetli örgütlülüğün partilere de aktarılması gerekmektedir. Kadınlar hayatın her alanında ve elbette partimizde eşit temsil edilmelidir. Bunun yollarından biri cinsiyet kotaları olmakla birlikte, temel çözüm yönetim anlayışının değiştirilmesidir. Kâğıt üzerinde kalan, asla uyulmayan, yeri geldiğinde tersine işletilen kotalardan ziyade, bir anlayış değişikliğine ihtiyaç vardır. Kadınların siyasetteki varlığını sayılara indirgeyen, dış halkalara hapseden değil; kadınları siyasetin merkezine taşıyacak bir yapı kurulmalıdır.

Bugünün iktidarı gençleri bir karanlığa terk etmiştir. Gençler, devlet okullarında nitelikli ve bilimsel bir eğitim alamamaktadır. Gençler, yoksulluk ve tarikat ve cemaatlerin baskısı altında barınma kriziyle mücadele etmektedir. Laiklik ilkesi terk edilmiş; tarikat ve cemaatler gençlerin yaşam tarzına, eğitimine, kimliğine, düşünce özgürlüğüne, eğlencesine, aile ve sosyal yaşamlarına kadar birçok alanda kabul

edilemez ve dayanılmaz bir müdahale aktörü haline getirilmiştir. Gençler, işsizlik ve güvencesiz çalışma koşullarıyla yarınını planlayamamaktadır. Kaybettiğimiz sadece kendilerini uçurumun kenarında, yarinsız ve geleceksiz hisseden gençlerimiz değil ülkemizin bugünü ve yarınlarıdır.

Gençler bahanelere sığınan ya da sözü dolandıran değil; samimi, net ve çözüm üreten bir siyaset beklemektedir. Bugünün koşullarında çok sevdikleri Türkiye'yi terk eden gençler, halen ülkemizin mutlu geleceği için görev almaya, katkı koymaya hazır olduklarını göstermektedirler.

Siyasetsizliğin yaygınlaşmasıyla beraber popülist ve aşırı uç hareketlerin gençleri özel olarak hedeflediği, umutsuzluğun yayılmasından faydalandıkları görülmektedir. Gençlere yalnızca seslenen değil, umudu kendisi yaratacak olan gençlerle birlikte karar veren, katkıya ve yol arkadaşlığına açık, cesur bir siyaset anlayışına ihtiyaç vardır.

Kısacası, hedeflediğimiz değişim emekten yana, üretimden yana, çevreden yana, kadınlardan yana, gençlerden yana olan tüm güçleri bir araya getirdiğimiz yeni, cesaretli ve özgüvenli siyasetimizle hayat bulacaktır.

Hangi parti içi yeniliklerle değişim?

Cumhuriyet Halk Partisi, temelini Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'nin oluşturduğu, yüz yıllık tarihi ile Dünya siyaset tarihinin en önemli örgütlerinden biridir. Geride kalan bir asırlık süreçte önemli değişimler ile kendini yenilemiştir. Çok uzun yıllardır tek başına iktidar olmamasına ve hatta darbeciler tarafından kapatılmasına rağmen Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün aydınlanma devrimlerinin savunucusu ve taşıyıcısı olma ülküsü ile dimdik ayakta kalmayı bilmiştir.

Dünya tarihinin gördüğü en cefakâr siyasal örgütlerden biri olan partimizin emekçileri, daha fazla parti içi demokrasi, daha etkin bir örgüt, daha verimli bir siyasal çalışma hayal etmektedir. En önemlisi bu haklı taleplerini adeta haykırmaktadır. Her kurum, yenilenme ve değişim ihtiyacı taşır ve dönem dönem çeşitli atılımlarla kendini güçlendirir. CHP tarihi de bunun örnekleri ile oldukça zengindir. Uzunca bir süredir partimizin tek başına iktidar olamadığı gerçeği ortadadır. Gerek ülkemizin içinde bulunduğu durum gerekse çağımızda yaşanan büyük toplumsal, ekonomik, siyasal ve teknolojik değişimler göz önüne alındığında partimiz için değişim artık kaçınılmaz hale gelmiştir.

Dünya tarihinin CHP, yeni dönemde toplumun hak taleplerinin yalnızca Parlamento'da değil, sahada ve sokakta da sözcüsü olacaktır. Bir yandan Meclis'te sivil toplumun sesini yükseltecek, diğer yandan sivil toplum ile etkileşim içinde Parlamento dışı etkin muhalefet yöntemlerini destekleyecektir.

“
CHP, yeni dönemde toplumun hak taleplerinin yalnızca Parlamento'da değil, sahada ve sokakta da sözcüsü olacaktır.”

Tek adam rejiminin bütün demokratik kanalları tıkadığı, medyayı kontrol ettiği, büyük bütçelerle güçlü bir kara propaganda ağına sahip olduğu bilinen bir gerçektir. Saray rejiminin, sesimizin duyulmaması, önerilerimizin anlaşılmasında, yaptıklarımızın görülmemesi için çok yoğun ve profesyonel bir çaba içinde olduğu aşikardır. Bu durumun tespitini seçimden sonra ve seçim yenilgisinin gerekçesi olarak ifade etmek yerine, bu kuşatmayı kırmak için parti örgütümüzün demokratik, etkin katılımını harekete geçirmek zaruridir. Toplumla bağ kurabilme, toplumu örgütleyebilme ve propaganda için elimizdeki yegâne ve en güçlü güvence örgütümüzdür.

“
Hedefimiz partimizi sadece Türkiye'nin en iyi yönetilen siyasi partisi değil, en iyi yönetilen kurumu haline getirmektir.”

Hedefimiz partimizi sadece Türkiye'nin en iyi yönetilen siyasi partisi değil, en iyi yönetilen kurumu haline getirmektir. Hesap verebilir, denetlenebilir, şeffaf, katılımcı süreçleri işleten, denge denetleme mekanizmalarını etkinleştiren, ölçme değerlendirmeden en iyi şekilde yararlanan canlı ve diri bir kurumsal yapı hedeflenmelidir. Örgütlerimiz, siyaset üreten, toplumsal bağları güçlü, yeni mücadele biçimleri yaratabilme kapasitesi yüksek bir yapıya kavuşturulmalıdır.

İkinci yüzyılın CHP'si, üye yapısı, örgütlenme biçimi, karar alma süreçleri, parti yönetimi, parti içi demokrasi, katılım ve etik ilkeler bakımından köklü değişimler ile yoluna devam etmelidir.

Gelişen, Güçlenen, Büyüyen Bir Örgüt ve Üye Tabanı

Cumhuriyet Halk Partisi'nin yaklaşık 1,4 milyon üyesi vardır. Parti üye yapımızın cinsiyet, yaş vb. açılardan ülke demografisine daha uyumlu hale gelmesi, üye tabanımızın sağlıklı bir yapıya ulaştırılması, üye sayımızın arttırılması yönünde bir üye reformu başlatılmalıdır. Üye yapısının aktif ve pasif üye olarak ikiye ayrılması gereklidir. Aktif üyeliğin, kişisel inisiyatife bırakılmayan, ölçütleri (eğitim, aidat, katılım, sandık görevi) net olarak tanımlanmış bir yapı haline getirilmesi zorunludur.

Bilgi teknolojilerini kullanarak her bir üyemizin parti çalışmalarına katılımı, görevlerini yerine getirmesi, seçimlerde aldığı görevler ve elde ettiği sonuçlar objektif ölçütlerle kayıt altına alınmalıdır. Üyelerimizin yaptıkları görevler üzerinden, partide görev alma, yükselme, aday olma ve seçilmede bu ölçütlerin etkili olmaları sağlanmalıdır. Tüm bu süreç ve değerlendirmelerde gençler ve kadınlara pozitif ayrımcılık uygulanmalıdır.

Üyelerimizin yaptıkları görevler üzerinden, partide görev alma, yükselme, aday olma ve seçilmede bu ölçütlerin etkili olmaları sağlanmalıdır.

Cumhuriyet Halk Partisi örgütlerinin kongreden kongreye yetki alan ve aldığı yetkiyi neredeyse tamamen kişisel beceri ve tercihlere teslim eden bir yapıdan kurtarılması öncelikli görevlerden biridir. Bu amaçla, Parti örgütlerimizin görev, yetki ve sorumlulukları yeniden tanımlanacaktır. Kurullar arası hiyerarşinin katılımcı ve demokratik bir yapıya kavuşması sağlanacaktır. Alt kurulların, parti politikaları, çalışma biçimi ve etik kurallar bakımından herkes tarafından bilinen ölçütlerce (etik, performans, parti politikalarına uyum vb.) izleneceği bir denge-denetleme mekanizmasını kurulacak, keyfi ve gerekçesiz görevden almalara tümüyle son verilecektir.

Tüzüğe aykırı biçimde uzun süreli geçici kurul (kayyum) eliyle yönetim uygulaması partiden silinip atılacaktır.

Benzer şekilde, alt kurulların üst kurulları aynı ölçütlerle izlemeye tâbi tutacağı güvenoyu, geri çağırma ve benzeri denge-denetleme unsurları getirilecektir. İçinde bulunulan yüzyılın teknolojik ve bilimsel kazanımlara dayalı iyi yönetim ilke ve prensipleri temel alınarak partimizde büyük bir kurumsallaşma reformu başlatılacaktır.

Partimizin en temel örgütlenme birimi ilçelerdir. Ancak özellikle büyük kentlerde, nüfusu neredeyse Anadolu'daki kent merkezleri kadar olan mahalleler vardır. Parti'nin temel örgütlenme odağı nüfus ve demografik kriterler göz önüne alınarak belirlenecektir. Büyükşehirler, il-ilçe merkezleri ve köylerde farklılaştırılmış bir yapısı olan mahalle yönetimleri oluşturulacaktır. Bu yönetimler seçimle gelmelidir. Üye sayısı az olan köy ve mahallelerde belirli bir süre için tek bir parti temsilcisi ile çalışma uygulaması devam edilecektir, ancak güçlü bir üye kazanım programı ve yoğun bir destekle üye sayısının artması sağlanacaktır.

Parti binalarımız, büyükşehirlerden başlamak üzere günün koşullarına uygun hale getirilecektir. Başta kadınlar ve gençler için olmak üzere sadece siyaset yapılan alanlar değil aynı zamanda birlikte zaman geçirilen, sosyal faaliyetler gerçekleştirilen toplumsal buluşma alanları haline getirilecektir.

Siyasi Partiler Kanunu'na paralel olarak kurulan ilçe-il-genel merkez örgütlenmesi partimizin ihtiyaçlarını karşılamakta yetersizdir. Kanunun gerektirdiği yapılara ek olarak yeni örgütlenme alanlarının oluşturulması zorunludur. Bu amaçla; dijital bir çağda olduğumuzun ve insanların buldukları coğrafi mekânın dışında ilişkilere sahip olduklarını göz önüne alarak, mekândan bağımsız dijital örgütlenme alanları tanımlanmalıdır. Özellikle gençler, ev kadınları, engelliler, iş hayatında olması nedeniyle geleneksel parti çalışmalarına katılmayan/katılmayan çalışanlar, iş insanları ve akademisyenler için birim bazlı dijital örgütler kurulacaktır. Belirli sayıda ilçe ve/veya ili kapsayan havza örgütlenmeleri oluşturulacak, ortak sorunlara ortak çözümler, politikalar ve etkinlikler düzenlenecektir.

Parti Yönetimi ve Parti İçi Demokrasi

Partimizde karar alma ve aday belirleme süreçleri neredeyse tamamen merkezileşmiş, üye ve örgüt yapısının sağlıklı olduğu iddia edilerek önseçim terk edilmiştir. Parti kararları çok büyük ölçüde atanmış danışmanların yönlendirmesi ile belirlenmektedir. Bu durum partimizi tabandan beslenen, farklı görüşlerle zenginleşen, yeni siyasal aktörler üreten bir yapıdan yoksunlaştırmakta, örgütleri tamamen edilgen bir hale getirmektedir. Örgüt, yalnızca afiş asma, broşür dağıtma, etkinliklere kalabalık yaratma ve seçim günü sandıkta görev alma gibi görevlerin ifa edildiği bir yer haline gelerek her geçen gün kan kaybetmektedir. Bunları aşmak ve parti örgütlerinin devinimini arttırarak, yeni siyasal fikirler ve aktörler sağlayan bir kaynak haline getirmek zorunludur.

Parti kararları çok büyük ölçüde atanmış danışmanların yönlendirmesi ile belirlenmektedir.

Örgüt, yalnızca afiş asma, broşür dağıtma, etkinliklere kalabalık yaratma ve seçim günü sandıkta görev alma gibi görevlerin ifa edildiği bir yer haline gelerek her geçen gün kan kaybetmektedir.

Bu amaçla:

- › Üye reformu ile birlikte, parti yönetiminde uygun dijital yöntemlerle, tüm üyelerin sürece dâhil edilmesi sağlanacaktır.
- › Mevcut mevzuatın getirdiği sınırlamaları aşacak şekilde her kademede seçimlerde doğrudan üyelerin etkin söz sahibi olacağı yöntemler geliştirilerek, üye iradesi partinin esası kılınacaktır.
- › Genel Başkan tüm üyeler tarafından seçilecektir.
- › Mahalle, ilçe ve il kongrelerinde aktif üyelerin katılımı ile çarşaf liste usulü temel alınacaktır.
- › Milletvekili, belediye başkan ve meclis üyeleri adayların belirlenmesinde önseçim temel olacaktır.
- › Aday belirleme süreçleri ve adaylarda aranan özellikler nesnel ölçütlerle tanımlanacaktır.
- › İhtiyaç duyulan uzmanlık kadroları için yasadan gelen merkez yoklaması hakkının kullanılması halinde, bu çerçevede bir dönem milletvekili olarak görev alanların bir sonraki dönem önseçime girmesi zorunlu hale getirilecektir.
- › Genel merkez yöneticiliği, milletvekilliği, belediye başkanı ve meclis üyeliği için 3 dönem sınırı getirilecektir, bir sonraki dönem için performans ölçütleri tanımlanacaktır.
- › Kadın, genç ve engellilerin parti organlarındaki ve aday listelerindeki temsilinin arttırılması sağlanacak, adaylıklar fermuar yöntemi ile uygulanacaktır.
- › Yasal nedenlerle belirlenmesi gereken yönetim ve delegasyonlar, nispi temsil ile belirlenecektir.

- › Partinin en üst karar organı olan Parti Meclisi'nin üye sayısı arttırılacaktır. PM, her ilin büyüklüğüne uygun olarak en az bir temsilcisinin olduğu bir yapıya kavuşturulacaktır.
- › MYK üyelerinin üçte ikisi PM tarafından seçilecek, Genel Başkan tarafından atanan MYK üyelerinin PM'den güvenoyu alması esas alınacaktır.
- › PM, gerçek bir meclis gibi çalıştırılacak, parti politikalarının belirlenmesinde mutlak söz sahibi kılınacaktır.
- › Parti politikalarının belirlenmesinde, mahalleden genel merkeze görüşlerin iletilmesini sağlayacak demokratik tartışma ve karar alma süreçleri oluşturulacaktır.
- › Parti yönetimi seçilmişlerin etkin olduğu bir yapıya kavuşturulacak, danışmanlar uzmanlık alanlarında görüşlerine başvurulmuş doğal pozisyonlarına çekilecektir.
- › Genel merkez ile il-ilçe yönetimleri arasındaki bağ güçlendirilecektir. İl Başkanlarımız düzenli toplantılar ile siyasal süreçlerimizin aktörü haline gelecektir. İlçe örgütlerimizin politika önerilerinin ve sorunlarının ele alındığı düzenli bölge toplantıları gerçekleştirilecektir.
- › Genel merkez tarafından örgütlerimize gönderilen mali yardımlar yetersiz kalmıştır. Ağırlaşan ekonomik krizle birlikte örgütlerimiz ciddi mali sorunlar yaşamaktadır. Genel merkezde mali disiplin sağlanacak, örgütlerin parti bütçesinden aldığı pay arttırılacaktır.
- › Türkiye'nin temel sorunlarının ele alınacağı uzmanlık masalarından müteşekkil bir Parti Akademisi kurulacaktır.

- › Parti Okulu yenilenecek, yetişkin eğitimi alanındaki gelişmelere uygun bir yapıya kavuşturulacaktır.
- › Tüzüğümüzde yer alan Etik Kurul oluşturulacak, işlerlik kazandırılacaktır.
- › Küçük Kurultay yeniden tüzüğe girecek ve işlev kazandırılacaktır.
- › Parti tabanını da sürece dahil edecek bir Program Kurultayı ve Tüzük Kurultayı ivedilikle toplanacaktır.

CHP ve TÜRKİYE'DE DEĞİŞİM İÇİN ÇAĞRI

Bu çağrı, tüm bu değişimi ve yenilenmeyi birlikte yapmaya ve yeni bir yolu birlikte yürümeye çağrımızdır!

Dünyadaki bütün otoriter rejimler, seçimlere katılım oranının düşüklüğü ve rejimin değişmeyeceğine olan inançtan beslenir. Seçim sonucunda ülkemizde ortaya çıkan kırılmayla seçmenin siyaset kurumundan uzaklaşması, bir muhalefetsizlik krizi doğurma ihtimalini körüklemektedir. Bu durumun yaratacağı siyasi sonuçlar ancak mevcut iktidarı memnun edecektir.

CHP'yi değiştirip kendimizi iktidar adayı bir çekim merkezi olarak konumlandırmak, toplumun kendisini temsil edeceğine güven duyarak iktidarı teslim edeceği bir siyasi özneye dönüşmek mecburiyetindeyiz

Sorunu doğru tespit etmez, sağlam bir özeleştiri yapmaz ve yaşananlardan ders aldığımızı insanları ikna etmezsek, Cumhuriyet Halk Partisi başta tüm siyasi muhalefet, seçmenin gözünde önemsizleşecektir. Siyaset kurumunun muhalif seçmen gözünde değersizleşmesi, otoriterliğin beslenmesine uygun bir zemini oluşturacaktır.

CHP'yi değiştirip kendimizi iktidar adayı bir çekim merkezi olarak konumlandırmak, toplumun kendisini temsil edeceğine güven duyarak iktidarı teslim edeceği bir siyasi özneye dönüşmek mecburiyetindeyiz.

TARİHSEL BİR KARARIN EŞİĞİNDEYİZ

Seçimin kaybedildiğini kabul etmeyen, içinde bulunulan siyasi duruma başkaca tanımlamalar geliştiren, hiçbir şey olmamış gibi davranan bir siyasetsizliğin parçası mı olacağız, yoksa örgütümüzü siyasetin öznesi yapacak bir değişimle Türkiye'ye umut mu olacağız?

Değişim ihtiyacına referans aldığımız seçmendeki duygusal kopuşu görmezden mi geleceğiz, yoksa onu dinleyen, anlayan, endişelerini gideren ve yeniden ona umut olan bir değişimin öncülüğünü mü yapacağız?

Partimizin üzerindeki yüzde 25'lik görünmez cam tavana inanıp, siyasetimizi sağ söylemlere sığınarak mı yapacağız, yoksa sosyal demokrasinin ve kurucu değerlerimizin ışığında özgüvenli bir siyasetle görünmez cam tavanı tuzla buz mu edeceğiz? CHP olarak vereceğimiz kararın özeti budur.

CHP'DEKİ DEĞİŞİM TÜRKİYE'Yİ DEĞİŞTİRİR

CHP'deki değişim, ülkenin değişimi için ön koşuldur. Bunu sağlayacak olan ortak akıl, yurtsever bilinç ve yoldaşlığa dayalı bir kadro hareketidir.

Değişim talebimizin kaynağı, ülkemizin ve çocuklarımızın geleceğini kurtarmak ve kurmaktır. Değişim talebimiz, kurum ve kurallarıyla çalışan demokratik bir sistemi partimizde ve ülkemizde egemen kılmaya yöneliktir. Değişim talebimiz, partimizi birlik ve kardeşlik içinde, tam bir uzlaşma ve yoldaşlık bilinciyle uzun dönemli bir iktidar dönemine taşımaya yöneliktir.

Gençleri partinin merkezine alacak, partiyi gençliğin çekim merkezi haline getirecek bir değişime inanıyoruz. Kadınların etkin olacağı parti yapısı ve siyaset tarzını güvence altına alacak bir değişimi öneriyoruz. Parti tabanının etkin, üye iradesi ve hukukunun güvence altına alınacağı bir değişimi başlatıyoruz.

Gelin, bu yeni yolu birlikte açalım, hedefe birlikte yürüyelim.

Çünkü CHP değişirse Türkiye değişir.

Biz kazanacağız, birlikte kazanacağız.

Ortak
Geleceğimiz İçin

**CHP ve
TÜRKİYE'DE
DEĞİŞİM**

